

26 չապան 289

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ ԳԱԳՐԻՍԹԱՆԼԱՐԸ

Պոլսեան սէքիզ օն սէնէ մուգատա-
տէմ, իսթանպուլ կէլէն պիր էնէնէպի
եօրճու, իրէնէնէք իսթանպուլ թէրք
իտէր, վէ շէնրիմիզի, տիւնեանըն էն
մըրտարը մագամընտա նագշ իտէր ի-
տի: Պոլս կիւնքի կիւն իշէր, զիւն-
տէնիլէ թէպտիլ օլմուշ տուր, շէոյլէ
քի, կիւզէլ պիւնարը ետքըմըշ, կէ-
նիշ սօգագարը շէլմըշ, իսթանէլէր
տօլտուրուլուպ տիւզէթիմիշ, վէ էօլ-
տիւրիճի թէպֆիւնէր ետեան լաղըմ-
լարլագարթըմըշ տըր: վէհասըլ, կէ-
րէյի կիպի իսլահաթ լփուգու պուլմուշ
տուր: Ետրասը տախի սահիհ տիր քի
իսթանպուլ շէնրի, հէնուղ քէնտի չօս-
մանընա (1) պէլէմէքտէ տիր, ֆա-
գաթ, իշէլէրն շիմտիքի կիտիլինէ պա-
գաթ, ետքըն վագթթտա, շէնրի-
միզին, քեմալիէն թէպտիլ սուրէթ
իտէրէք, ճէսիմ պիր իմրէթթօրու-
ղա սահիհէն լաեքդ պիր բայիթթաթ
օլաճաղընտա շիւրհէ հօգ տըր: Մէ-
մալիքին թէպտտիւլի սուրէթի ահ-
վալ իլլէմէսիւնտէ, պիր թարաֆտան,
իճրա օլունան թէգաթտիւլի թանտիգ-
իթմէք, վէ տիկէր թարաֆտան, հէ-
նուղ իճրա օլունամըշ իսլահաթթարը
պիւթթիմէք, իշէլէր զաղէթալարըն
վաճիպէր զիմէթիւնտէն տիր: Իշպու-
մէպտէ ահքեմամընա, միւնիսիլալի-
թէլէրիմիզին նաղարը տիգդաթըն,
իսթանպուլուն գապրիսթանլարը իւզէ-
րինէ ապիլէթ իտէրիշ, միւնիսիլալի-
թէլէրիմիզ, պիր չօգ վագթթտան, մէ-
սէլէյի մէղպուր իլէ մէղուլ օլմուտա
պօրճու իքէն, աւը քեմալիէն եիւղիւս-
թիւ պըրագմըշար տըր: Նասըլ քի մա-
լիւմ տիր, 1866 սէնէսիւնտէ, Գօլէրա
իլլէթի, քէնտի հիւքմիւնի շիտտէթէ
իճրա իլլէտիլի վագթթ, մէգթիւր գապ-
րիսթանլարա էօլիւ տէֆն իտիլմէսի,
սատարագամըն էմրի իլէ հասագ իտիլ-
տի: Մէղքիւր հասագ, հալէա պագթ
տըր, ֆտգաթ, պու կիւնքի կիւն մէղ-
քիւր գապրիսթանլար նէ հալտէ պու-
լունմագթտա տըրլար: Ստէթտ, պիրէր
շէօրիլիւն թանլիլ օլմուշար, վէ պիր
ատամ պու գապրիսթանլարտան կէշ-
տիլիւնտէ, թիւքսիմէսի կէլիւ: Օրա-
լարտա, թէթմիլ պիգայթթալ ալէա-
մէթլէրի աեան աշիքեան միւշահէտէ
օլունուր, շէոյլէ քի, պիր թարաֆտա
շէօր եղընթըն, վէ սիւրիւ սիւրիւ սէր-
սէրի քէօրէքթէր կէօրիւնտիկի կիպի,
ախշամթըր իսէ, պիր թագըմ ֆայիշէ
գատընլար, սէլլի աղահարը ալթըն-
աա էօթէ պէրի կէղիպ տուրուլար:
վէհասըլ, պու հալ, տէթշէթի մու-
ճիպ օլունուր պիր հալ օլուպ, գապ-
րիսթանլարըն պու հալտէ պըրագթը-
մաթ իսէ, աղիշ պիր մահէլլի մըր-
տարլամագ արմէք տիր:

Միւնիսիլալիթէ, պիր չօգ տէֆա
շու հալին էօնիւնիւ ալմահա ճահա ու-
լիգաւմ իտիպ, գապրիսթանլարըն էթ-
րաֆթա տուլար շէթթիլտի: ֆագաթ,
տուլար շէթթիլ նէնէ՝ ետրատը, տրա-
սը չօգ սիւրմէյիպ, մէղքիւր տուլար-
լարտան տէլիքթէր ալըտը, վէ գապ-
րիսթանլար, եէնիտէն պիւթլուն շէնրի
շէօրիլիւ օլունուր: Միւնիսիլալիթէմիշ,
պու կիւն տախի, տուլարլարըն տէլիք
տէշէք եէլէլէրին թամիլ իթտիլմէքտէ
տիր, ֆագաթ պիւթլուն գապրիսթան
շա կիտէնէք տիր, շիւնքի ալտուր չօգ
սիւրմէյիպ, ինէն տիւլարլարտան տէ-

(1) Իշիւնիւ Նարօլման կիւնիւնտէ
բարիս սօղաղարըն մուքթաղամ պիր հա-
շէ վաղ իտին զաթ:

լիք ալըմագ տըր: Պոլսեան տա մա-
ատա, նէ էօլ թուլմալը քի, ճիւլար
մահէլլէլէրին սէքէնէլէրի, տուլարըն
իւզէլէրինտէն մէգթիւր մուգատտէս մա-
հէլլէլէ հէր նէվի սիւրբիւնիւ աթմա-
սընլար, պիւզէն պու հալին էօնիւնիւ
ալմահա, վէ ալիւ վագթթտա, շէնրի-
միզին էն կիւզէլ մահէլլէլէրինտէն պա-
ղըլարըն թէմիլլէմէնէ պիր էօլ վար
տըր: Եէօյլէ քի, շէնրի թէքէլէրինտէ
շուրտաա պուրտաա պուլունան գապ-
րիսթանլարտա ունուեանլարըն ռահա-
թըն պիր տէֆա իշին պօղարագ, քէ-
միքլէրի մէղարլարտան չօգարըմալը
վէ լաեքդ օլտուգարը հիւրմէթ ու լի-
ալէթ իլէ, շէնրիտէն ուղագ վէ տէօրթ
թարաֆթ տուլար շէթլիւն պիր մա-
հէլլէ նագլ օլունմալը տըր:

Պոլս կիւնքի կիւն էօլիւլէրին գապթ
իթմիշ օլտուգարը ալալար, սօնրա-
տան ումուլի պաղշէլէրէ թահիլ օլու-
նապիլի, նասըլ քի թադսիմտէք Յը-
րէնքլէրին գապրիսթանէ էօյլէ ետքը-
մըշ տըր: Պոլսուն իլէ, շէնրի ֆայիթթ-
մէնտ օլունպ, ֆէնա իպրէթ վիթիճի վէ
ֆէնա թէնէսիլի իտիլի պիր հալին էօ-
նիւ հասսէն ալըմըշ օլուն:

Եէնրիմիզտէ պուլունան գապրիս-
թանլարըն շիմտիքի հալի, պաղընա,
մէտէնի մէմալիլլէրտէ, վէ պալու-
սուս ինիլիթէրտա վէ Ամերիգատա
գապրիսթանլարա նէ տէքէնէ իպրագը
հիւրմէթ օլունտուղունու կէօլլէրի իլէ
կէօրմիւշ օլուն օգուեանլարըմը իւզէ-
րինէ ֆէնա թէնէսիլի իտիլի նաթ
շիւրհէ հօգ տըր: Իլլօպանըն տէօրթ
թարաֆթ տուլար շէթլիւն գապրիս-
թանլարտան ալէամէթլի աղաղար
վէ շիւնքի տիրքիլիւ օլտուգտան մա-
ատա: սուլար գաղպ կիթմէքտէ, վէ
պու սուրէթլի չայիր շիմէնիլիլէր տա-
լիւմ էքսիք օլմահըպ, օլ կիւզէլ մէ-
ղար թաղարը իսէ, մէղարիսթանըն
մուճիպի քէտէր օլուն կիւզէլլիլին պիր
գաթ տահա արթըմագտա տըրլար:
Պոլս ճիւլէթլէ, իսթանպուլմուղ, Նիշի
մէտէնի միլլէթլէրին իսթան իթտիլ-
լէրի պէօլիւք շէնրիլէրէ պագթարագ,
զայէթլէ կէօրէ վուրուր սուրէթտէ
միւթէնագթս պիր հալտէ պուլունուն,
թէքթար սէօյլէրիշ, իշ պու ուղուն-
սուղ հալին էօնիւ ալընըպ, մէղարիս-
թանլարըմը, թէգաթտիւլ վէ հիւնի
էտէպ տօթթարըն պիր տահա քէ-
տէրինի մուճիպ օլմահաճագ պիր հա-
լէ վաղ օլունմալը տըր:

(1. Հէրլու)

Թէվլիշիլ

Թէհէրան սէֆարէթի սէնիլէսի, մէճ-
լիսի քէպրի մէարիթ ռէյիսի սապըգ
Միւնիքի էֆէնտի հաղթթլէրինէ,
Խարիճիլի նէղարթթի մէթուպու-
լուղու: Ալի Գուստ պէյ էֆէնտիլէ,
Տիւլանը ահքեմալ տալիլէ իճրա ճէ-
միլէթի աղաղըլը, մէթուպիլի իտիլի
ճիլէ մուսալիլի սապըգ Մաղհար պէյ
էֆէնտիլէ:

Ամէտի օտաղը իսլաֆտիլըլը, Բա-
րիս սէֆարէթի իքիւնի սըրը քեթթի-
պի սապըգ իղլէթլու Սիւլէյման պէյ
էֆէնտիլէ:

Թէքթիւրտաղը միւթէսարըթլըլը,
Գաղայի Արպաա միւթաալըթթը սա-
պըգ իղլէթլու Ապէտին էֆէնտիլէ
Հիճաղ վիլայէթի մէթուպուլու-
ղու: Թարապուլուս Ղարպ տիւլանը
թէմիլլէրէյի սապըգ իղլէթլու Նաղ-
մի էֆէնտիլէ:

Գաղայի Սըպաա միւթէսարըթլըլը
իղլէթլու Բէշաաա Բաշաէն թէֆիլիշ
պուլունմալը տուր:

Ալաֆրանկա հոկտ. 23 թարիլի ի-
լէ Պոլսքէշտէն շու վէճէ իլէ ետքըմըշ
տըր:

«Պապը ալիլին էմրինէ ռաղմէն,
վիւքէլամէճլիսի, իպրայիլտէքի Եունան
գօնսօլունու թանրամագտա տըր:
Իրէնս նէ ետքաճաղըն շաղըմըշ, շէօ-
լէ քի, վիւքէլանըն իսթիֆասընը գա-
պու իթսին մի, իթմէսին մի, պու
պապտէ պիր գարար վիթմէմէքտէ
տիր: Վիւքէլամագ պուլուն հալէա
տէվամ իթմէքտէ տիր:

—Պոլս տէֆա, Բզլիլլէրին վէյնըգ-
վիլ շէնրիտէ, վէ ճիւլարլարտա, ու-
ֆագ գուշարը հիմայէ իլլէմէք իւզրի
պիր շիւքէթ թէշէքթիլ իլլէմիշ տիր:
Շիւքէթի մէգթիւրուն աղալարընտան
էքսէրիսի, չօնուգարտան միւրէքթիպ
իսիլ:

Պէօյլէ պիր շիւքէթ իսթանպուլտա
տախի իհտաա օլունա ֆէնա օլմաղ:
—Պար տիւ Պօսթօրտա օգուեանտու-
ղունա նէղարթէն, սու Եօլմուլար, պէնտ-
լէրտէ անճագ Երմիլ կիւնիլը սու
գալմըշ օլտուղունու պիտիլիլէր տիր:
—Նասըլ քի պիտիլիլիլ տիր, Եր-
վէտ վէ Նօրվէճիա Էլիսի Մ. տիւհը-
նօֆ, զաթը հաղթթիլ շահանէ հու-
ղուրուտա չօգարագ, գըրալ Եթըլըն
վէֆաթընը վէ իքիւնի Օսգարըն թալ-
թա գուուտ իթմիշ օլտուղունու պի-
տիլին նամէյի թէպլիմ իտիլ, զաթը
թաճարիլլէրի թարաֆթտան իլթի-
ֆաթթ ֆայիգա իլէ գապուլ օլունմուշ
տուր:

Խարիճիլի նաղըրը խալիլ Բաշա, վէ
թէշիլիլիլ թէքթիւր պէյ, վէ տիւլա-
նը հիւմահուս պիրիճիլ թէքթիւմըն
Սատուլահ պէյ հաղարթթը, սէֆիլի
միւմալիլլէյի, հուղուրի հաղթթիլ
շահանէնէ չօգարընտա հաղըր պու-
լունմուշար տըր:

—Իշ պու ճոււմ իրթէսի սապահը-
սը, իսթանպուլտա իսթան իտէն Ալ-
մանեալըլար, Ալմանեա սէֆարէթիսա-
նէսինէ կիտիպ, եէնի սէֆիլիլլէր օլուն
Մ. Բէօտէլ թէպրիլ իլլէմիշ տիր:
—Թէքթիւրտաղընտան մէթ-
թուպարտա նէղարթէն, շէնրի մէղքիւր-
տէն, Բուլէլի տէմիր Եօլունուն պաղ-
լընա մէրքէլլէրինտէն պիրիսի օլուն
Մուրաթլընա գատար պիր տէմիր Եօլ
ինշաա իշին, Եօլլար քէշի օլունմագ-
տա իսիլ:

—Սուսամ ճէղիլլէսիտէ թապ ունէշը
օլունան զաղէթտա օգուեանտուղունա
նէղարթէն, ճէղիլլէյի մէթթիւրուն զի-
րաաթ մահսուլթընտան օլարագ, վի-
էնա էքթօղիսիօնունա կէօնտէրիլէ-
ճէք մահսուլթ, շունլարտան իպարթթ
օլաճագ իսիլ, եանի, միսթթ շարապըն
էնվայի ճիւնիլլէրի, ռաղը վէ սալիլ իշիլի,
իւշ ճիւն գուրու իւղիւմ, ալէա զէյ-
թին ետղը, էնվայի ճիւն զէյթլին, ա-
լէա ճիւնտէն սապօն, պատէմ, քէշի
պուլսուղու, պալ վէ պալմուս:

Սանաթա տայիլը մահսուլթտան օ-
լարագ, պաղլընա իլէք գոււմալար,
քէօտէլէ վէ թօրագտան ետքըմըշ
պարտագ կիպի գապար, իրէյին էն-
վայի նիւմունէլէրի, վէհասըլ ճէղիլլէյի
մէթթիւր գատընլարըն էլ իլէ իշիլ-
տիրքիլլէրին ճէ տանթէլալարտան կէօն-
տէրիլլէք իսիլ:

—Բուսիա սէֆիլիլ թէնէրալ ինեա-
թիլիլ ճէնսալլէրի, իշ պու Բաղար ախ-
շաթըր, Պէյօղու սէֆարէթիսանէսին-
տէ, Ալմանեա սէֆիլիլ Մ. Բէօտէլ
իլլէրտէն միւքէլամէլ պիր զիւնաթթիլ
քէշիտէ իլլէմիշ տիր:

—Պիր վագթթտան պէրու մէղու-
նէն վէ մուլագագաթէն Տէր սաաթթիլ-
տէ պուլունմուշ օլուն էտիլլէն վիլայէ-
թի ճէլիլլէսի մէթթուպուսու իպարա-
հիմ պէյ հաղթթլէրի մահէլլի մէմու-
րիսէթիլլէ ալտէթ իլլէմէք իւզրի, կէ-
շէն հաթթա իսթանպուլտան Եօլա չօգ-
մըշ տըր:

—Իշ պու Բաղար ախշաթըր, թէքթիլ
ճիւլարընտա իսթան իտէն սէրիսուլուն
պիրի, գարընըր օլ տէքթէտէ տէօյէր
քի գարը, գօնասընըն պու վահշիլի-
լիլտէն գուրմուլագ իշին, իսանէյի
պըրագթպ գաղար:

Սէրիսուլ, Եալընըլ գալըպ, վէ նէ
Եալընընտան ապա իսպալիլ օլմաթը-
ղը հալտէ, իսանէյի ալթէլէ վիլմէնէ
գալընըր, հէլէ քի գօնսուլար վագ-
թիլտէ Եէլիլլէրէք պու նէվիլթարը
սէրիսուլու Բօլիսէ թէպլիմ իտէրլէր:

—Վիլէնա սէֆիլիլ քէպիլիլ ալթու-
ֆէթլու Արիֆի պէյ էֆէնտի հաղթթիլ-
լէրի, կէշէն ճոււմ կիւնիլ, Լօյտ գոււ-
բանեաթ վարարընտան վարնահա
իլլէնէն վարօրա լաքիպէն վիլէնահա
միւթէլլէճէհիլլէ Տէրսաաթթիլտէն հա-
րէքթ իթմիլլէր տիր: Պոլս սըրտա
մէթմուրիւնտէն պաղը զէվաթ, միւշա-
րիլլէյի վարօրա գատար կէօնտէրիլ-
կիթմիլլէր տիր: Սալթանաթթ սէնիլէ-
նիլ իթալեա սէֆիլիլ Սէրիսուլ էֆէնտի
տախի, վարօրը մէղքիլլէ աղիլլէթ
իւզրէ պուլունտուղունտան, Տէրսաա-
տէթ իթալեա սէֆիլիլ Պարսուլանի ճէ-
նապէրի տախի, պաղը զէվաթ իլէ
պէրապէր, վարօրա գատար կէօնտէ-
րիլ իթմիլլէր տիր:

—Կէշէնլէրտէ թէրալանէյի ալթու-
րէտէ ինշաթ իսթանպուլիլ օլուն Մու-
գատտէթլի իսար նամ զըրիլլէ սէֆի-
նէյի հիւմահուս, իքի եիւղ օլմուղ
պէշ գատտէմուղունուղագտ վէ օլմուղ
սէքիլ գատտէմ կէնիլլէքտէ, վէ մա-
քիւնաթ տալիլ, 500 պարիկը գուլլէ-
թիլտէ իսիլ:

—Տէրսաաթթիլ Ալմանեա սէֆարէ-
թի սէր թէքթիւմըն Պարուն թաթթա
ճէնսալլէրի, կէշէն շարշէպիլ կիւնիլ
Բոււմաթթիլլէյի, Ալմանեա սէֆիլիլ
Մ. աղ Բէօտէլ թարաֆթտան պիր վէ-
քեալէ, գարընըր միլլէթա վիլլէրէք,
սէֆիլիլ միւշալլէլլէյի, հուղուրի հաղ-
թթիլ ֆատիլտէիլլէ չօգարթտան սօն-
րա պիլլէթ իլլէլպ, քէնտիլլէրէ կէօ-
րիւշէնէյի պէրաա իլլէմիշ տիր:

—Ետքընտա Ալմանեա սէֆարէթ
իթմէք իւզրէ պուլունտան իսթիլի Մը-
սըր հաղթթլէրինիլլէ իքիւն ճի մալտու-
լէրի Հասան փաշանըն վաշ ինիլլէնտա
իսթիլպալիլ իշին, սաաթիլի Մըսրիսէ
գապիլթանտան թէնէրալ Մ. Օթըն,
պու քէրէ վաշիլլէթըն միւթէլլէճէհիլ-
հէն հաղթթիլ իթմիլլէր վէ միւշարի-
լէյի Հասան փաշա հաղթթլէրինիլլէ Մ-
մէրիլլէքտա սէյեալթընտան սօնրա,
Չին վէ ճարօնա տալիլ աղիլլէ իտէ-
ճէկիլլէր զաղթթալար ետքընըր:

—Ալմանեա տէվլէթի նէղարթէն,
Միւնիքիլլէյի Ամերիգա սէֆիլիլ պու-
լունան Մ. Պանթիլլէթթիլ պու տէֆա
Տէրսաաթթիլ կէլիլ տիր:

—Տէրսաաթթիլ Ալմանեա սէֆիլիլ Մ.
Բէօտէլ ճէնսալլէրի, տիւնքի կիւն Պա-
պը ալտէթ իտարիլլէ նաղըր տէվլէթ-
լու Բաշա հաղթթլէրիլլէ կէօրիւշիւշ-
լէր տիր:

—Հիւքիլլէթի սէնիլլէնիլ, Գաղ-
թալ գալմագաթըն իտարէթի հագ-
գընտա պիր թէֆիլիլ ալմըշ վէ աղիլ-

սուեռն իրենտէ նապէտիտ օլտուղու-
նու կէօղլէրի իլէ կէօրաիւ : Մանցինի
քէնտի իքի նէֆէր ուֆազ չօճուգլա-
րընը, խանէնին էն եիւքսէք գաթըն-
տա օթուրան քրիւմըլարա կէօթիւր-
տիւքտէն սօնրա, գաթընը իլէ, պի-
րի իւլ եաշընտա վէ տիկէրի սէքիզ
այլըգ իքի նէֆէր չօճուգլարընը
գուրթարմագ իլին օտաւընա կիթտի,
ֆազաթ, սու օտաւըն իլինտէ 2 մէթ-
րօտան զիւստէ եիւքսէիւպ, զալալը
բէտէրի եէրտէն եօգարը գալտըրտըլը
պիլըլէ, էվտէն տիշարը աթտը, վէ պօ-
ղուլաճաղը վաղըթ գուրթարըլտը :

Հալ պու քի, սու կիթտիքէն եիւք-
սէիւր, վէ պիւր արա, խանէյի մէգ-
պուրտա, սուլարըն տէհէթլու չաղըր-
տընընտան վէ քրիւմըլարըն մէյիւ-
սիյէթլէ պաղըրըլա չաղըրմալարընտան
պաղըա պիւր շէյ իշիտիլմէտի :

Պիւր գաշ սաաթ սօնրա, սուլար
պիւրաղ չէթլտիկինտէ, զալալը Ման-
սինի, պէրապէրինտէ պիւր չօգ առաւմ
պուլունտուղու հալտէ, խանէսինէ կի-
տիւպ, գաթընը, հէնուգ պիւր չօճու-
ղու էլինտէն թուլմուշ, վէ տիկէր 8
այլըգ չօճուղու իսէ գուճաղընտա պու-
լունտուղու հալտէ, եաթաղընըն իւ-
ղէրինտէ էօլիւ օլտարագ սէրիլի կէօ-
րիւր :

Պուլարտան տա մաատա, 18 եա-
շընտա կէնճ պիւր գըղ, գաշմաեա չա-
լըլտըլը վաղըթ սուլար կէլիւպ եօգա-
րը գալտըրտըլարը պիլըլէ, պիւր մախ-
ղէնէ աթալարը վէ պիւր գաշ սաաթ
սօնրա նաշէսի պուլունտուր :

30 այլըգ տիկէր պիւր ուֆազ գըղ,
Մանցինի օթուրտուղու խանէնին պի-
թիլինտէ պուլունտան տիկէր պիւր իւս-
նէտէ պօղուլմուշ տուր :

Ինթիւրա պիւր առաւմ սուլար ա-
լըպ կէօթիւրիլէր իսէ տէ, ինթի-
ւար պիւր խանէնին բէնճէրէ բարմագ-
լըլարընը գալտընալ, սուլար պօ-
ղաղընա գաաար չըգտըլը հալտէ,
թամ իւլ սաաթ սուեռն իշինտէ գալ-
մըշ տըր :

—Կէյնէ հաֆթա, Մատրիտա պիւր
թապիւսնէ եղըլըպ, միւրէթթիպլը-
տէն 8-10 նէֆէրի վէֆաթ իթմիշ, վէ
պիւր օլ գաաար առաւմտա, աղըր սու-
րէթտէ հարալանմըշ օլտուղու, էրօգա
նամ Մատրիտա զաղէթաաղընտա օղուն-
մուշ տուր :

ՊԻՐ ՏԷՐՍ

Մ Տ . . . խմբիտէ էճնէպինին պի-
րիսի, ախաւմն սաաթ օն պիւր գաաար-
լարընտա, Բարիսին Պուլար տը Սէ-
պաթթըր սամ մահէլտէն կէյնէր ի-
քէն, քէնտի էօնիւ սըրա կիթմէքտէ,
վէ վաղըթ վաղըթ աղաաղընա տէօ-
նիւպ զալէթ կիւղէլ սիւսա կէօղլէրի-
լէ քէնտիսինէ պաղաթաա օլտան կի-
լինմիշ գուշանմըշ պիւր կէնճ գաաղընա
տիգգաթ իտէր իտի :

Պիւր տէ մէրգուճէ գաաղըն իւս-
թիւստէն պիւր իշլէմէլի մէնտիլին տիւշ-
մէտին կէօրիւպ, տնիտէ եէրտէն գալ-
տըրըր վէ ճիլլէ իլէ մէրգուճէյի վէ-
րիւր, վէ պու սէպէպտէն տօրաեք մէր-
գուճէ իլէ միւքեւմէյի կիլիլիպ,
նիհայէթ, պիւր գաղլինտա օթուրուպ
աղաճըգ րահաթ իթմէլէրինի մէրգու-
մէնէ թէքլիթ իթմէլինտէ, մէրգուճէ
տախի պու թէքլիթ գաաղու իտէր :

Մէրգուճէ գաղլինտա միւքեւմէյի
լէրինի պիւր աղ վաղըթ ալալմ իթ-
տիքէն սօնրա, մէրգուճէ, Մ. Տ. . . ի
իւլ տը Ռամալիլ օ ռօղաղընտա վա-
ղը տօնաթլըլը պիւր լօղտնթաւըն պիւր
օտաղընտա գաաղլ իտէր :

Գաղլինտան տիշարը չըգտըլարըն-
տա, Մ Տ. . . իշտիլէրի իշլինին բա-
րաաղը վէրմէք իլին, իլինտէ պէշ
ալթը պին ֆրանգ պուլունտան ճըգտա-
նընտան պիւր պանգա պիլէթի չըգա-
րըպ, պաաթհու ճըղտանըն աշիքեար
սուրէթտէ թէքլարէն բարտըրիւսիւ-
նին եան ճէպլինէ գօր, վէ մէրգուճէ
իլէ մէրգուճէ օտաեա կիտէր կիթմէգ
բարտըրիւսիւսիւ չըգաղըպ պիւր գօլ-
թուգլու սանտալլէ իւղէրինէ աթալու
Մէրգուճէ կէնճ գաաղըն օտաաա
պուլունտան պիւր աղ բարտըրիւսիւսիւ
մըշ օլուպ, պիւր գաշ տաղըգա սօնրա
թիւքէնիւպ սէօնտիկիւստէն, «վայ»,
պաղըա բարտըրիւսիւսիւսիւ եօգ, կիտէ-
եիմ ալաղտան կէթիլէնէիմ. աֆլ ի-
տէրաինիւ, էֆէնտի, պիւր տաղըգա
պէքլէնիլիլի տէր, վէ աճէլէ իլէ նէր-
տէպանտան աշաղը էնիւպ կիտէր :

Մ. Տ. . . գաղլինտա ուղունմիւտա
տէթ հալընըգ գալտըգտան սօնրա,
տիշարը չըգաղը իսթէր իսթ տէ, գա-
րունտէ գաաղը օլտուղունա կէօրիւպ
պաղըա գաաղընա վարմաեա, չաղըր-
մաեա, վէ նիհայէթ օլ տէրէճէ բա-
թըրտը իտէր քի, ուշաղըն պիւրի պիւր
ըլըգ ալըպ կէլիլ վէ տիկէր պիւր առաւմ
թաղա գաաղընա աշաղ :

Մ. Տ. . . պէօլլէ պիւր վաղաաաան
ղիւստէսի իլէ վէսիլսէյի գաղիւպ օ-
լարագ, առիտէ բարտըրիւսիւսիւսիւ ճէ-
պլին եօգլար, վէ ճըղտանըն օրաաա
պուլունտանըպ, գաղընըն պիւր իւրըքը
օլտուղունա առիտէ առաւմ իսթ տէ,
մէրգուճէնին նէ չէթիլտէ պիւր գաղը
օլտուղունա բօլիսէ պէեան իսթէքլի-
հաղ գընտա իշլիլիւս իթմէտէն պաղ-
գա չարէ պուլաւմաղ :

Իքի կիւն սօնրա, մէրգուճէնին
Ռօշըլուր նամ մահէլլէտէ պիւր պալօ-
տա սաղարը տարմաաղըն օլտուղու
հալտէ օլտամաղտա օլտուղու կէօրիւ-
լիւպ, քէնտի չաղաղը աղաճէնին պիւր
պիւրիւք գըսմը իսթ, քէնտի աղըլը-
սընն էլինտէ պուլունտաաա օլտու-
ղունտան, պիւր թաղըմ թահգըգաթ-
տան սօնրա, մէրգուճէ իլէ աղըլըսը
հէթթէօնմէթ օլտուղար տէյի աղլ օ-
լունտարագ, պիւրիլտէ մահպէսէ իլըգ
օլունտուշ տըլարը :

(Կաղէթ տէ Թրիլիւս)

ՊԻՐ ՀԻՒՐԻՒՄԷՐ ՄԷԼՄՈՐՈՒ ԻՆԷ
ՊԻՐ ՇԷՄՍԻՑԷ ՀԻՒՐԻՒՄԷՐ

Թուլուն զաղէթալարը, մէրգուճէ հի-
քեպլէյի չու վէճ իլէ նաղլ իտէրլէր,
թուլունտան Սէն—Մանտրիէնէ իլէ-
նէն թօր տաղաաղընտա պուլունտան պիւր
հիւքիւմէթ մէմուրու, եօլտա չօլաղ-
լըգալ չէմիլէսինի տէնիլլէ տիւշիլիւր
կէօրիւսիւր քի մէմուրու միւսալիլէյի
հին, վարիտաթը վէ մաաղը, եէնի պիւր
չէմիլլէ սաթըն ալաաա միւսաաաթ իթ-
մէտիլինտէն, մալի հէր գաղա օլուր
իսթ օլունտ տէնիլլէրէք, տէնիլլէ տիւ-
շէն չէմիլլէնի, տէնիլլէն չըգաղընա
միւղուճ կէօրիւսիւսիւ տիւր :

Մէրգուճէ մէմուրուսիւսիւսիւ իլէ, զի-
նաաաթիլլէ քէտէրի մաճիւպ օլունտ չէմ-
պիլլէ տէնիլլէն չըգաղընա, իմա-
նըն տալիլլէնա ինթար օլունտապ,
տալիլլէ տախի, տէնիլլէ կիլիլիլէ մալի-
սու օլունտ րաղաղընը կիլիլի, պիւր
ոանտաղ պիլէր, վէ պաղըն իլէ Կիւ-
րիւր տիկէր պիւր տանտալ կէլիլ մէգ-
ըիւր սանտալ չէմիլլէնի տիւշիլիւսիւ
եէրէ կէօթիլլէրիւսիւսիւսիւ, տէնիլլէն
ալթընա ինիւպ, չէմիլլէյի աղար վէ
նիհայէթ պուլունտա եօգարը չըգաղըն-
թահմին օլունտաաղընա նէգաղըն,
մէրգուճէ չէմիլլէնի տէնիլլէն չըգաղը-

մանըն մալի, հիւքիւմէթէ, ուֆաղ պիւր
չէմիլլէ ֆապրիլաա քիւշաա իթմէնէ
քիֆայէթ իտէր պիւր մէպաղա օլունտ
տուր :

Ալթիլլէ վէ Մաաղիլաաաա հալ-
վանաթտա խաաթալըգ պուլունտու-
ղունտան, իթալա հիւքիւմէթի թա-
րաֆընտան, մէրգուճէ մէմալիլլէրտէն
իթալաաա հալաաաթ իտիալ օլուն-
տաղ գաթիլէն եաաաղ օլունտուշ տուր,
—Ճիլլիլլէ թարիլաաթըն սալքի
կիլլապանըն հէր թարաֆընտան գօ-
վուլունտաղըն մալիւմ տիւր, պիւր ին-
կիլիլլէ զաղէթաաղըն օղունտուղունա
նէգաղըն, թարիլաաթը մէրգուճէն 80
բարաա պու կիւնէրտէ ինկիլլէրա-
նըն ինիլլէրաաալ թարաֆընա կէլիլլէ-
ր տիւր :

(Ինիլլաաա հաղըն վաղըթտա օրա-
աան տախի գօլունտաղ իթիլիլաաղընա
նալիլ օլունտար) :

—Ղարալիլլէ նէվլինտէն օլունտ գու-
վէթի իլէ կիլլաաաա քէսպի նամ վէ
չէօնէթ իթմիշ օլունտ թօլիլլէրէ նամ
բէհիլլան, պու կիւնէրտէ Բարիսին
Յօլլէ Պէրթէր նամ մահալլինտէ, թէ-
հալիլլէ չաաան պիւր թաղըմ գու-
վէթ օլունտաղըն ինիլլէրաաա ինիլլէրտէն սօն-
րա, էն սօն օլունտուշտա իքի աաաղա-
րընտան աաղըն աաղարագ սալթ պիւ-
լլէք գուլլիլլէթի իլէ իքի պիւր աթը
եէրաաա գաղաղընը տըր :

—Ինկիլլէրաաա ինիլլէ կիւնէլիլի
բահալանտաղըն սէպէպլ իլէ, պիւրա վէ
սալիլ իլէ քիլիլաաթըն իլիւքսիլմիշ
տիւր :

—Ինկիլլէրաաա 87 եաղընտա կէնճ
գըղը պիւրիսի, 67 եաղընտա Հինտիւ-
թանը պիւր տէլիլլէն իլէ էվլէնմիշ
տիւր. նիքեա վաղըթընտա կէլին օլ-
գաաար պիւր սէլլինէ տուլմուշ տուր
քի, քէյիլլէնաա աղալաաթի պաղաղըն
վէ գէլլալլէ կէնճ քէնտիսինի թուլթա-
մաաաաաղ, կիւլլէյիլլէն իւղէրինէ տիւ-
շիւ վէրմիշ, կիւլլէյիլլէն իսթ տիլլէ-
րինտէ գուլլիլլէ տէնիլլէն չէյին էսէրի
պիլլէ պուլունտաաղընտան, օ տախի
քէնտիլլէ զապլ իտէմէնիլլէ, միհրա-
պըն էօնիլլէն իքիսի պիւրտէն եու-
վարլանմըլար տըր :

—Կէյնէ պիւր հաֆթա զարթընտա
ինկիլլէրաաա թէլլէրաաթ մէրքէլլէ-
րինտէն, 320 231 թէլլէրաաթ չէթիլլէ օ-
լուպ, չըգաա սէնէլլէն տիւր հաֆթա-
աղընտան, 46 932 թէլլէրաաթ զիւստէ օլ-
տուղու թահգըլը օլունտուշ տուր :

—Ըղլիլլէրաաթ պու սէնէ մէյիլ օ գա-
աար զիւստէ հաաղ օլունտ տուր քի
Ալմանէաաա նաղլ իթմէք իլին, չը-
մէնտըթէր վալիլլէրաա քիֆայէթ իթ-
մէտիլլէնտէն, մէյիլէ սահալլէրի չը-
մէնտըթէր մէրքէլլէրինտէ տէրօղլթ
իթմէյի մէմաղու օլունտաղ տըր :

—Ինկիլլէրաաա իլաաա օ չէհրինտէ
եէվլիլլէ 42 600 700 կալուն սու սաթի օ-
լունտաղտա օլուպ, սէնէլլէ 401 869
ինկիլլէ իքիտաղ իսթ իթմէքտէ իմիշ-
լէր :

—Սաղըգ Յրաաաա իմէրաթթու
նարօլէնտան կէլէնէք իլը պահաղտա
Մաաղըրաա կիթմէյի մաղաղըրէր օլ-
տուղունտան, ինկիլլէրաա Գըրալիլա-
սընըն, վիթթօրիւս Ալթիլլէ նամ վա-
րօր քիւքիլլէնէ թալիլլէ զըլընաաաղ
իմիշ :

—Պիւր վաղըթտան պէրու ճարն
էլլիլլէրինիլլէ ինկիլլէրաաա օլունտաղ-
ըն մալիւմ տիւր, միւսալիլլէյի էլլիլլէր,
ինկիլլէրաաա պաղընա չէհրինտէն
կէղտիլլէն սօնրա, չիմիլլէ տախի ի-
տիլաղըրիտա պուլունտաղ, պիւր չօգ

սանալ ֆապրիլաաղըն կէղմէքտէ
իմիլլէր :

—Նիւ Եօրդ Հէրալտ զաղէթաա-
նըն միւլլիլլէր վէ սահալլի իմիլլէրաաղը
Մ. Ճէյմս Գօրտօն Պէնէթին, պուլունտան
պիւրաղ աղաաթ վէֆաթ իլլէտիլլէ մա-
լիւմ տիւր, միւլլէլլէֆայի միւսալիլլէյի,
23 յունիս 1869 թարիլիլլէ վաաթիլլէնաաթ-
սի իլէ, Նիւ Եօրդ Հէրալտ զաղէթա-
աղըն չիմիլլէր միւլլէլլէֆի պուլունտան
քէնտի էլլաաղ Մ. Ճօհն Գօրտօն Պէ-
նէթէ, 5 000 000 տօլար նաղա, վէ Նիւ
Եօրդ Հէրալտ մաթաաա պինսաղը,
թէքմիլ մաղինա վէ ալաթիլլէր, վէ
զաղէթաաղըն իմիլլէրաաղըն պաղըլաաղը
տըր, տէնիլլէր քի սալթ զաղէթաաղըն
իմիլլէրաաղըն գըլմէթի, պու կիւն 2
000 000 լիւրաաա զիւստէ իմիշ :

Պունտաաաա մաաաա, բէք չօգ վա-
րիլլէթ վէ քիլլիլլէթու բարա տախի
քէնտի գաղըսընա պըրաղմըշ տըր :

Նիւ Եօրդ Հէրալտ մաթիլլէթի պի-
ղիմ զաղէթաաղըն քիւստէն պիւրաղ
ֆարղը իմիշ :

—Ղօնտրաաա իքի քիլլի, պիւրիսի
տիւնտանըն միւլլէլլէր օլտուղու վէ
տիկէրիտէ, տիւղ օլտուղունտան իւղէ-
րինէ միւսաաթէլլէ թուլթուլաաղա-
րընտան, պիւրիլլէրինիլլէ իսթաթ ի-
տէմէյիլլէ նիհայէթ, տիւլլէրաա գա-
րար գըլտըլընտան, իլլէրինտէն պիւրի
օպիւր տիւնտաաա սիւալ իթմէք իւղ-
րէ եօլա չըղմըշ տըր :

—Հինտիլլէրաաա չօղաղը
հէր նէ գաաար ինկիլլէր մէքթէպլէ-
րինտէ թահօլիլլէ իմիլլէլլէքտէ իսթէր
տէհալաա քէնտիլլէրինիլլէ օլիլլէրաաթ-
լէրինիլլէ թէպտիլ իթմէլլէքտէ տիլլէր,
աթիլլէք իլիլլէնէնէք թահօլիլլէթ
ուսալիլլէ, պու տէֆա Պամէլլէյի
Հինտիլլէ պիւր թիւճաթ թարաֆընտան
աաղըլթըլը օլտուղունտան, ալսէն
թէրէնէլլէ իտէրիլլէ :

Մահաղըլլէթիլլէ աղիլլէ իլէ զաթը-
նըգա պիւրիլլէրիլլէ քի, բէտէրի աղի-
լիլլէ չըգաա ալըն 17 սինտէ վէֆաթ
իլլէմիշ օլտուղունտան, պուլունտա պէօլ-
լէ ալիլլէ իթաաղա սէվիլլէլլէ էվ-
լաաղըն թարաֆընտան տէվալ օլուն-
նաաաղ տըր, աֆիլլէ քիաղաաղ տուր-
կուն, մալլա սանտըլը 1300 իւլա,
«եա» մէղաթ, նէրաթ տիւր սէնին ֆիլա-
նըն» «եա» էօլիլլէն նէրաթ տիւր սէ-
նին մէղաթըն :

«Գաղըլլէրաա զալլէթ իլէ սաաղըլըն»
—Ալմանէաա զարիլլէրինտէ հաֆ-
թաաա 433 000 լիւրաղը սիքթէյի ճէ-
տիլլէ զարաղ օլունտաղտա իմիշ :

—Յրաաաղը հարապ էօլիլլէրինտէն
20 000 տէն 21 000 նէֆէրի Ալմանէաա
վէֆաթ իլլէտիլլէր թահգըգ օլուն-
տուշ տըր :

—Էլլաաղ մէմէլլէթլէրինէ նիւ-
պէթլէ Միւլլէթմէպիլ Ալմէրիլլէրաա
սանէմ բէք աղ պուլունտուղու վէ
պուլունտաաղաա զալլէթլէ մէհաղա
տաաղըն օլտուղու մալիւմ տիւր, պու
տէֆա ինկիլլէր չուէրալը մէհաղաթին-
տէն Սըր Վօլլէր Սօթթըն սանէլլէրին
Նիւ Եօրդաա պիւր մէյաաա լաղ օ-
լունտուղու զաղէթաաղաա կէօրիւ-
միշ տիւր :

—Քէօլլէրին ֆիլաթլանտաա սէպէ-
պի իլէ ինկիլլէրաա մէքթէպլէրինտէ
ֆիլաթլար աթթըլըլը տըր :